

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Praha 9, Špitálská 2

Špitálská 2/700, 190 00 Praha 9

Identifikátor školy: 600 006 352

Termín konání orientační inspekce: 15. –18. října 2001

Čj.	010 852/01-5008
Signatura	oa9zv204

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium, Praha 9, Špitálská 2 jako příspěvková organizace je právnickou osobou a právním nástupcem Gymnázia, Praha 9, Špitálská 2 zřízeného MŠMT ČR dne 17. prosince 1992 pod čj. 28 253/92-26. Rozhodnutím MŠMT ČR čj. 34013/2000-14 ze dne 1. ledna 2001 přešla organizace do působnosti kraje Hlavní město Praha. Rada hlavního města Prahy usnesením č. 550 ze dne 3. dubna 2001 vydala Zřizovací listinu příspěvkové organizace Gymnázium, Praha 9, Špitálská 2, ve které je uveden zřizovatel: Hlavní město Praha se sídlem Praha 1, Mariánské nám. 2. Činnost organizace je vymezena zákonem č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, dále zákonem ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a příslušnými prováděcími předpisy. Organizace je zřízena na dobu neurčitou.

Gymnázium sídlí v budově z roku 1934, jejím majitelem je Magistrát hlavního města Prahy.

Škola sdružuje:

1. Gymnázium, kapacita 420 žáků
2. Školní jídelna, kapacita 350 jídel

V souladu s Rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 13 675/99-21 ze dne 8. února 1999 s účinností od 1. března 1999 realizuje škola tyto studijní obory:

1. 79-41-K/001 Gymnázium (JKOV: 79-02-5/00), studium denní, délka studia: 8 roků
2. 79-41-K/001 Gymnázium (JKOV: 79-02-5/00), studium denní, délka studia: 4 roky

V době konání inspekce ve škole studovalo celkem 374 žáků ve 12 třídách (z toho ve čtyřletém studiu 4 třídy).

Kvalita vzdělávání byla sledována v českém jazyce a literatuře, základech společenských věd, matematice, fyzice, biologii a tělesné výchově současně s hodnocením podmínek vzdělávání. Dále se inspekce zaměřila na hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu (na úhradu neinvestičních výdajů a na investiční potřeby) a kvalitu provozu školní jídelny.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Předmět je vyučován v hodinové dotaci, která odpovídá platnému učebnímu plánu, v kvintě, sextě a septimě osmiletého studia a ve 2. až 4. ročníku čtyřletého studia je dotace posílena o jednu hodinu. Z volitelných předmětů je realizován historicko-literární seminář, z nepovinných stylistický seminář a základy žurnalistiky. Obsah učiva je v souladu s učebními osnovami, jeho rozvržením nedochází k obsahové duplicitě. Učitelé mají vypracované tematické plány, které vykazují drobné nedostatky (např. nerovnoměrné rozvržení učiva do jednotlivých měsíců). Témata k ústní maturitní zkoušce jsou zpracována odpovědně a zohledňují požadavky osnov.

V oblasti personálního zajištění (šest učitelů) pouze jeden nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (dokončuje VŠ příslušného zaměření). V materiální oblasti jsou využívány učebnice, sešity, kopírované texty a tabule. Didaktická technika je k dispozici, ve sledovaných hodinách byla použita pouze audionahrávka, která však neměla přímou souvislost

s probíraným učivem. Ve dvou případech byla narušena práce v hodině tím, žáci neměli dostatek učebnic. V rekonstruované podkrovní části budovy je umístěna knihovna, k dispozici je přibližně 2500 titulů. Prostředí učeben je estetické, výzdobu tvoří zejména výtvarné práce žáků.

Struktura hodin byla převážně v režii učitelů, kteří byli dominantním prvkem výuky. Frontální výkladový postup s předáváním faktografických údajů v některých případech způsobil stereotypnost výuky a klesající motivaci. Byla zaznamenána skupinová práce při výuce jazyka a komparativní metoda v literární hodině, méně často byla využívána práce s literárním textem. V případě písemného opakování nebo samostatné práce nebyly tyto činnosti časově limitovány. Po odborné stránce nebyly zjištěny nedostatky, rezervy byly ve vytváření prostoru pro žáky a v rozvíjení jejich komunikativních dovedností.

V naprosté většině hodin bylo klima velmi dobré, v jednom případě byla mírně narušena interakce učitel – žák. V oblasti motivace bylo nedostatkem malé využívání průběžné zpětné vazby, žáci často zapisovali diktovaný text, aniž by bylo ověřováno pochopení jeho obsahu. Ve dvou hodinách byl na úvod zaznamenán sborový zpěv, který má kladný vliv na kooperaci a vytváření sociálních vazeb, písničky však neměly přímý vztah k výuce a vnikly časové ztráty (až 10 minut). Ve značné míře byly využívány životní zkušenosti žáků, v této oblasti pro ně byl vytvořen prostor. Hodnocení ve sledované výuce bylo poměrně časté a vždy objektivní, v jednom případě bylo nevhodné (z hlediska organizování a psychohygieny) současné zkoušení písemné i ústní.

Komunikace a interakce byly až na uvedenou výjimku velmi dobré, převažoval však verbální projev učitelů, který byl odborný a na úrovni, často ovšem na úkor možnosti rozvíjení komunikativních dovedností žáků. Charakteristickým znakem bylo nespisovné vyjadřování žáků, opravování byli jen zřídka. Vztah učitelů k žákům byl vstřícný a přátelský, často využívali mimoverbální komunikaci. Atmosféra ve třídách byla bezkonfliktní se vzájemným respektováním osobnosti.

Výuka předmětu český jazyk a literatura je průměrná.

Základy společenských věd (občanská nauka)

Hodinová dotace předmětu odpovídá ve všech ročnících učebnímu plánu. Ve 3. ročníku čtyřletého studia a v maturitních ročnících probíhá výuka volitelného předmětu společenskovední seminář. Jednotliví učitelé mají vypracované tematické plány, které obsahují všechny celky stanovené učebními osnovami i orientační počty hodin u jednotlivých témat. U společenskovedního semináře jsou zápisy v plánu nekonkrétní a nezdůrazňují nadstandard volitelného předmětu.

Předmět vyučují dvě učitelky, které splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka probíhá v esteticky upravených učebnách, převažovala práce s tabulí a sešity, k dispozici byly kopírované texty a odborná literatura. Psychohygienické podmínky byly ve sledovaných hodinách velmi dobré až vynikající.

Ve výuce převažovaly tradiční formy (referáty, výklad). Učitelky v hodinách vytvářely prostor pro aktualizaci témat a využití učiva k orientaci v současném světě. Vysokou úroveň měly diskuse a polemiky, které se v průběhu hodin objevily. Ne vždy byli zapojeni všichni žáci, přestože prostor pro jejich názory byl vytvářen neustále, a to i při výkladu, kdy se mohli podílet na formulaci myšlenek v jednotlivých tématech. V nižších ročnících nebyl koordinován zápis do sešitů, které jsou hlavním studijním materiálem.

Motivační prvky byly sledovány v průběhu hodin velmi často, menší rezervy byly při ověřování pochopení učiva a jeho systematickosti při zápisu do sešitů. Hlavním motivačním faktorem

bylo využívání životních zkušeností žáků (např. témata terorismus, pravda a lež), závěrečné shrnutí probíhalo vždy. Hodnocení bylo převážně průběžné, verbální a pozitivní.

V oblasti komunikace a interakce bylo největším nedostatkem nespisovné vyjadřování žáků. Na druhé straně byl neustále vytvářen prostor pro jejich názory a myšlenky, tato možnost byla ve značné míře využívána (již zmíněné diskuse a polemiky). V hodinách panovala velmi dobrá atmosféra se vzájemným uznáváním osobností i názorů učitele a žáka.

Předmět základy společenských věd (občanská nauka) je hodnocen jako velmi dobrý.

Matematika

Předmět je vzhledem ke generalizovanému učebnímu plánu posílen v některých třídách zvýšenou hodinovou dotací (a ve třech třídách je ještě jedna hodina dělena na cvičení). Ve zpracovaných tematických plánech učitelů je zajištěna kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky tak, že nedochází k obsahové duplicitě. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání, včetně obsahu maturitních témat. Žáci 3. a 4. ročníku čtyřletého studia a septimy víceletého studia mají možnost vybrat si volitelný předmět seminář a cvičení z matematiky. V tomto školním roce je realizován ve třech skupinách.

Všichni žáci školy se každoročně účastní matematické soutěže Klokan, někteří jednotlivci též matematické olympiády.

Všech pět učitelů vyučujících matematiku splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka probíhala v esteticky upravených učebnách, odpovídajících psychohygienickým požadavkům. Učitelé mají k dispozici modely těles, rýsovací náčiní, zpětný projektor se sadami fólií, pro žáky připravují soubory nakopírovaných úloh a dle potřeby jim zapůjčují kalkulátory.

Učitelé měli promyšlenou strukturu hodin vzhledem k věku žáků, náročnosti učiva, specifickým podmínkám třídy a výukovým cílům. Na nižším stupni gymnázia bylo vhodně využito názorných pomůcek, didaktické techniky, práce žáků ve dvojicích formou hry. V převážné většině sledovaných hodin měli žáci vytvořen prostor pro samostatné a aktivní učení, měli možnost pracovat individuálním tempem a úkoly řešit alternativními postupy, ale ne vždy byla tato práce efektivní. Jen v malé míře bylo využito skupinové práce žáků. Učitelé vedli žáky k přemýšlení při řešení příkladů a ke správné aplikaci učiva, využívali učebnic i dalších pracovních materiálů. Při procvičování učiva převládal v části výuky stereotypní způsob práce, kdy jeden žák pracoval u tabule a ostatní opisovali řešení do sešitu.

Všichni učitelé prověřovali v úvodní části hodin znalosti a dovednosti žáků formou orientačního nebo ústního zkoušení, na které pak navazovalo probírané učivo. Hodnocení výkonu bylo objektivní, obsahovalo analýzu chyb, ale občas bylo nadhodnocené. Žákům jsou zadávána pravidelně domácí cvičení a jejich kontrole je věnována zvláště na nižším stupni gymnázia náležitá pozornost. Při jejich zadávání učitelé upozorňují na případná úskalí.

Verbální komunikace učitelů byla na velmi dobré úrovni, všichni respektovali osobnost žáků, ale menší pozornost věnovali rozvíjení jejich komunikativních schopností. Atmosféra ve sledovaných hodinách byla příznivá.

Výuka matematiky je hodnocena jako velmi dobrá.

Fyzika

Výuka fyziky je vzhledem ke generalizovanému učebnímu plánu posílena zavedením praktických cvičení (vyjma tercie, septimy a 4. ročníku) a povinnou výukou

i v závěrečných ročnících, jejichž žáci mají ještě možnost volby předmětu seminář a cvičení z fyziky. Zpracované tematické plány učitelů jsou v souladu s učebními osnovami a respektují návaznost výuky mezi jednotlivými ročníky. Perspektivní příprava učitelů na výuku je zajišťována jejich účastí na dalším vzdělávání (různé semináře, cykly přednášek apod.). Žáci s hlubším zájmem o fyziku se účastní fyzikální olympiády (na nižším stupni ve větším počtu). Maturitní otázky odpovídají standardu vzdělávání.

Fyziku vyučují čtyři učitelé splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Praktická cvičení a část výuky probíhá v učebně fyziky vybavené videem, ale bez elektrického rozvodu do lavic. Pomůcky jsou umístěné v uzamykatelných skříních v učebně a přilehlém kabinetě, který slouží též jako přípravná pokusů. Vybavení pro demonstrační pokusy a laboratorní práce odpovídá požadavkům.

Ve většině sledovaných hodin následoval po úvodním orientačním opakování výklad nového učiva doplněný demonstračními pokusy, modely a obrázky. Výběr a množství informací bylo přiměřené věku žáků i náročnosti učiva. Při řešení úloh byli žáci vedeni k používání učebnic a tabulek a k přemýšlení o získaných výsledcích. Využití videa v jedné hodině nebylo příliš funkční a efektivní, struktura hodiny nebyla vhodně promyšlená a žáci byli pasivní. V semináři jsou jednotlivá témata zpracována formou referátů, žáci jsou vedeni k hlubšímu promýšlení fyzikálních principů a k diskusi řešení z hlediska fyzikálního a matematického. Laboratorní práce byly velmi dobře připravené a organizované a jejich zpracování je věnována náležitá pozornost. Učitelé dbají i na estetickou úroveň záznamů a jejich hodnocení obsahuje analýzu chyb.

V průběhu výuky bylo využíváno mezipředmětových vztahů a příkladů z praxe. Výsledky učení učitelé průběžně kontrolují formou orientačního opakování, ústního a písemného zkoušení. Žáci jsou vedeni k získávání dalších informací a zajímavostí z fyziky pomocí internetu. Výuka je doplňována exkurzemi a přednáškami (Planetárium, Hvězdárna, předvádění pokusů na MFF UK apod.).

Přístup učitelů k žákům byl vstřícný a přátelský. Žáci měli vytvořen prostor pro diskusi, jejich chování bylo slušné, převládala pracovní atmosféra.

Výuka fyziky je hodnocena jako velmi dobrá.

Biologie

Výuka biologie probíhá v souladu s učebním plánem podle vypracovaných časově-tematických plánů (včetně laboratorních cvičení), které mají stručný, spíše formální charakter. Kromě tří tříd (tercie, septima a 4. B) je předmět posílen o biologická praktika, která jsou cyklicky zařazována formou dvouhodinovek (spolu s chemií a fyzikou cca za 6 týdnů). Návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky je plynulá, předmětová komise předložila písemně zpracované rozložení výuky biologie pro celý osmiletý studijní cyklus. Žáci posledních ročníků studia si volí seminář a cvičení z biologie zaměřené na prohloubení a upevnění znalostí. Výuka je doplňována exkurzemi (zoologická, botanická zahrada, Hrdličkovo muzeum a další). Žáci se pravidelně zúčastňují školního kola biologické olympiády kategorie A a D (v minulém školním roce 10 žáků), korespondenční soutěže Poznej a chraň pražskou přírodu a soutěže Zelená stezka. Témata k ústním maturitním zkouškám jsou zpracována (v počtu 30) a zahrnují v základních rysech spektrum učiva předepsané osnovami (kromě oblasti neživé přírody), jejich součástí jsou podotázky a názorné obrazové materiály.

Biologii vyučují čtyři učitelky splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Sledovaná výuka probíhala v nově rekonstruované odborné učebně biologie, která je současně i biologickou laboratoří a kmenovou třídou. Učitelé zde mají k dispozici z audiovizuálních

pomůcek televizi, video, zpětný projektor a diaprojektor. V přilehlém novém kabinetu biologie jsou přehledně umístěny učební pomůcky - nástěnné obrazy, modely orgánů, fólie, videokazety, ukázky živých a neživých přírodnin atd. (některé pomůcky jsou také umístěny ve vitrinách na chodbách školy). Materiální podmínky výuky jsou celkově velmi dobré, rovněž tak vybavení pro laboratorní práce (dostatek kvalitních mikroskopů atd.). Celkové prostředí pro výuku v odborné učebně je inspirativní.

Sledované hodiny měly klasickou stavbu s úvodním opakováním u tabule, písemným testem nebo orientačním opakováním v lavicích. V průběhu zkoušení byla jen někde ostatním žákům vhodně zadaná práce s následným zhodnocením. Členění a řízení výuky bylo ve sledovaných hodinách většinou promyšlené a obsah učiva až na výjimky odpovídal úrovni gymnázia. Převažoval frontální výklad nového učiva, navazující na předchozí znalosti žáků. Byl srozumitelný, většinou s velmi dobrou odbornou úrovní výuky, věcně správný s využitím mezipředmětových vztahů. Aktivita a verbální projev učitelek někdy převažovaly nad činnostmi žáků. Rezervy byly v rozvoji komunikativních dovedností žáků a větší prezentaci jejich vlastních názorů. Pouze v některých hodinách byli vedeni k vyvozování závěrů. Sami si pořizovali poznámky, o výuku daného předmětu projevovali průměrný zájem. Jen výjimečně byla na žáky kladená menší náročnost, stejně tak jako množství probíraného učiva. Učební pomůcky byly využívány přiměřeně dle probíraného tématu, méně žáci pracovali s učebnicemi. Audiovizuální technika byla vhodně a často využívána a stala se přirozenou součástí výuky. Laboratorní cvičení byla velmi dobře připravena učitelkou i žáky, kteří si přinesli pro pozorování živý materiál (senný nálev) a prokazovali velmi dobré praktické dovednosti z mikroskopické techniky (sekunda). Rezervy byly ve vedení protokolů. Výukové cíle respektují věkové složení tříd.

Motivace byla založena na snaze učitelek zaujmout žáky (se střídavými výsledky) prezentací učiva. Ve sledovaných hodinách bylo hodnocení znalostí objektivní a přiměřeně náročné. Ve většině hodin byli žáci vedeni nenásilnou formou ke schopnosti aplikace učiva z předcházející výuky. Náplň laboratorních cvičení navazovala na téma probírané v teoretických hodinách, žáci byli průběžně upozorňováni na praktický význam pozorovaných objektů a nabádáni k dodržování bezpečnostních zásad při práci v laboratoři.

Verbální projev učitelek byl velmi dobrý. Ve všech hospitovaných hodinách byla příznivá atmosféra podtržená citlivým přístupem k žákům a pozitivními vzájemnými vztahy.

Výuka biologie je hodnocena jako velmi dobrá.

Tělesná výchova

Předmět je vyučován v souladu s učebními dokumenty podle tematických plánů, které mají různou vypovídací hodnotu a jsou vypracovány pouze rámcově. Z kontroly tematických plánů a třídních knih v minulém školním roce vyplývá, že převážná část hodin byla věnována sportovním hrám (jejich výběr byl nahodilý), mizivé procento zaujímá sportovní gymnastika. Ředitel školy využil svých pravomocí a zvýšil počet hodin tělesné výchovy v celkem sedmi třídách na 3 hodiny. Škola realizuje 5 hodin nepovinných sportovních her (3x florbal, volejbal a kondiční cvičení), v rámci mimoškolní tělesné výchovy provozuje sportovní kroužek basketbalu (vede rodič) a volejbalu. Škola je členem ASSK a družstva žáků se účastní řady turnajů a soutěží pražských škol „Poprask“ (ve volejbalu, přespolním běhu, florbalu, atletickém víceboji atd.), soutěže „O pohár primátora“, středoškolského poháru v atletice, ve kterých dosahují velmi dobrých výsledků (žáci nižšího i vyššího stupně gymnázia). Předmětová komise tělesné výchovy se schází cca jedenkrát měsíčně (formální zápisy předloženy), vzhledem ke každodennímu kontaktu učitelů je však problematika předmětu řešena operativně dle potřeby. Řada akcí ve sportovní oblasti svědčí o aktivní práci některých učitelů. Komise organizuje pro

žáky dlouhodobé turnaje v přehazované, volejbalu dívek, florbalu, Vánoční laťku, sportovní dny a další. Škola pravidelně organizuje lyžařské zájezdy zaměřené na sjezdový i běžecký výcvik (3 v letošním školním roce a 1 výběrový v Alpách) a sportovní kurz (cykloturistika), na které má vypracované stručné plány včetně programu a personálního obsazení. Žáci školy v rámci svých tříd absolvují jazykové kurzy, školní výlety a „adaptační kurzy“ pro 1. ročníky se sportovní náplní. V důsledku řady výše uvedených akcí dochází k tomu, že výuka velmi často odpadá, takže v minulém školním roce bylo odučeno např. v kvintě 67 hodin tělesné výchovy (místo 99 hodin).

Předmět vyučuje šest učitelů, z nichž pět splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (jeden učitel dokončuje VŠ příslušného zaměření, tato skutečnost neovlivnila velmi dobrou kvalitu výuky). Pro tělesnou výchovu jsou ve škole dobré materiální a psychohygienické podmínky. K dispozici je tělocvična (rozměry 20x 10 m) převážně pro výuku sportovních her a gymnastiky a nově zřízená posilovna v suterénu školy (7 posilovacích strojů) pro kondiční cvičení a další činnosti. Vybavení cvičebním nářadím a náčiním je dobré a účelné. V těsné blízkosti tělocvičny jsou sociální zařízení pro žáky. V případě příznivého počasí výuka probíhá na víceúčelovém hřišti s umělým trávníkem, popřípadě na hřišti Sokola Vysočany (možnost některých atletických disciplín, softbalu, fotbalu atd.). Žáci mají možnost využít školní hřiště i po vyučování (včetně 2 stolů na stolní tenis). Výuka je realizována dvakrát - třikrát jednu hodinu týdně zvlášť pro chlapce i dívky. Výrazným pozitivem je skutečnost, že všechny třídy se dělí (v některých odděleních je nízký počet žáků).

Většina sledované výuky se vyznačovala dobrou přípravou a rutinním, klasickým vedením se snahou o správnou skladbu hodiny jak po metodické, tak i odborné stránce. Učitelé ve výuce volili odpovídající metody a cvičební prostředky s promyšleným střídáním činností. Stavba hodin byla v souladu s pedagogickými zásadami. Na začátek výuky učitelé zařazovali pravidelně nástupy s hlášením a někdy na závěr relaxační, kompenzační a specifické pohybové činnosti pro správné držení těla. Verbální projev učitelů, předvedené ukázky cvičení, vysvětlení správnosti a opravování prováděných cviků a důraz na bezpečnost byly velmi dobré, fyzické zatížení přiměřené. Rezervy byly pouze výjimečně v opravování chybného provedení cvičení a v celkové efektivitě (zařazení statické hry, někde verbální projev učitelů zbytečně dlouhý).

Zájem žáků o výuku byl celkově velmi dobrý. Učitelé žáky vhodně motivovali pomocí soutěživých cvičení, vlastní hrou a případně pochvalou. Byly respektovány individuální dispozice žáků a oceňována snaha.

Oboustranná komunikace mezi učiteli a žáky probíhala na velmi dobré úrovni, v hodinách byla příznivá, přátelská atmosféra (vynikající byla v hodinách chlapců),.

Celkové hodnocení výuky tělesné výchovy je velmi dobré.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Výuka sledovaných předmětů probíhá podle schválených učebních dokumentů a většinou podle vypracovaných tematických plánů. Až na jednu výjimku učitelé splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou velmi dobré. Průběh výuky je promyšlený a jsou respektovány pedagogické zásady, včetně vhodného používání audiovizuální techniky. Někde však převažovala frontální práce učitelů a stereotypní způsob metod a forem výuky. Rezervy jsou v aktivnějším zapojení žáků a v rozvoji jejich komunikativních dovedností. Velké množství akcí způsobuje v některých předmětech vysoký počet odpadlých vyučovacích jednotek. Přístup učitelů k žákům je vsřícný a přátelský.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání ve sledované výuce je velmi dobré.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitel školy má písemně zpracovanou dlouhodobou koncepci školy, rozdělenou na klíčové oblasti (výuku, personální zajištění, atmosféru školy, řízení školy, přístup k moderním technologiím, ekonomiku atd.) a nástroje a způsoby, kterých bude použito k dosažení vytčených cílů ve výše uvedených oblastech. Koncepční záměry školy jsou jasné a srozumitelné (pokračování čtyřletého a osmiletého studia), byly přijaty pedagogickým sborem i rodičovskou veřejností. Hlavním vzdělávacím úkolem školy je kvalitní všeobecná příprava žáků pro studium na vysokých školách a jejich uplatnění na trhu práce. Na tyto požadavky v průběhu příštích let reaguje škola pestrou nabídkou volitelných (konverzace v anglickém a německém jazyce, semináře z chemie, programování a výpočetní techniky a další) a nepovinných předmětů (francouzský jazyk atd.). Velký důraz je kladen na kvalitu a stabilitu pedagogického sboru.

Z výše uvedené koncepce vychází „Roční plán – 2001/2002“, postihující rámcově celou oblast školy, ke kterému se vyjadřují a dávají podklady jednotlivé předmětové komise. Dále je to „Kalendář pro školní rok 2001/2002“ s celkovou organizací školního roku, včetně termínů porad, lyžařských a sportovních kurzů, školních výletů apod. Z něj vycházejí měsíční plány s jmenovitým určením osobní zodpovědnosti a přesným termínem konání akce a další informace. Ředitel školy v případě potřeby plán konzultuje s předsedy předmětových komisí a reaguje na jejich připomínky. V dokumentu „Přehled funkcí učitelů pro školní rok 2001/2002“ uvádí jmenovitě a konkrétně náplň práce spojenou s určitou funkcí.

Plánované termíny jsou vedením školy sledovány, akce jsou vyhodnocovány na provozních a pedagogických poradách. Kontrolou třídních knih inspekce zjistila, že rozvrh hodin je často narušován – vyučovací jednotky odpadají z různých důvodů (školení učitelů, akce atd.). Z předložených zápisů z porad není zřetelné, jaká jsou vedením školy přijímána konkrétní opatření k této problematice.

Výuka probíhá podle učebních dokumentů schválených MŠMT dne 5. května 1999 pod čj. 20 594/99-22 (generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem). Učební plán je vedením školy rozpracován tak, aby vyhovoval potřebám a zájmům žáků (využití disponibilních hodin k posílení výuky přírodovědných předmětů a jazyků), dále učitelé jednotlivých předmětů do tematických plánů schválených ředitelem školy.

Plánování vychází z reálných koncepčních záměrů, je operativní a funkční, reaguje na požadavky pracovníků školy. Rezervy jsou v lepší koordinaci a v celkovém množství akcí. Výuka probíhá v souladu s učebními dokumenty MŠMT.

Oblast plánování hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Organizování

Ředitel školy má vypracován detailní „Organizační řád“, který obsahuje přehledné schéma organizačního členění a přesné vymezení kompetencí všech zaměstnanců. Jasně a podrobně jsou zde podle jednotlivých oblastí činnosti školy specifikovány povinnosti a pracovní náplně ředitele, zástupkyně ředitele, výchovné poradkyně, předsedů předmětových komisí, učitelů

a dalších zaměstnanců školy. Školní řád je promyšleně vypracován, obsahuje práva i povinnosti žáků a další organizační opatření. Jeho součástí jsou směrnice pro klasifikaci a udělování výchovných opatření, řady odborných učeben, tělocvičny, hřiště aj.

Pedagogická dokumentace je řádně vedena, stejně tak celková organizace vyučování je v souladu s příslušnými právními předpisy. Poradní orgány ředitele školy (vedení školy, pedagogické rady, předsedové předmětových komisí a výbor sdružení rodičů) jsou významnými spolupracovníky, se kterými ředitel řeší především problematiku výchovně vzdělávací činnosti (zápisy předloženy). Jejich největším přínosem je zpětná vazba, oboustranný tok informací slouží ke zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu.

Informační systém je propracovaný a funkční. Aktuální informace pro učitele jsou prezentovány na nástěnkách (chodby, sborovna), na poradách či osobně, popříp. v interní počítačové síti, kde jsou uloženy všechny dokumenty školy. Žáci získávají informace především od třídních učitelů, na informačních panelech a zápisy ve studijním průkazu. Studentský parlament svoji činnost v době konání inspekce ještě nezahájil z důvodu generační výměny žáků. Informovanost rodičů o prospěchu a chování je zajišťována dvakrát ročně prostřednictvím třídních schůzek a studijními průkazy. V případě problémů jsou rodiče písemně informováni (kopie dopisů uloženy), popřípadě vyzváni k návštěvě školy. V současné době funguje „Sdružení rodičů Gymnázia Špitálská“. Škola se prezentuje na veřejnosti formou webových stránek, brožur, dny otevřených dveří a řadou akcí v rámci městské části Praha 9 (slavnostní otevření hřiště aj.).

Organizační struktura je promyšlená, funkční a umožňuje operativní řízení školy. Kompetence jednotlivých pracovníků jsou přesně stanoveny a dodržovány. Informační systém funguje. Povinná dokumentace je řádně vedena.

Organizování je ČŠI hodnoceno jako vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Menší počet tříd a pracovníků umožňuje operativní vedení všech oblastí činnosti školy. Vedení školy - ředitel a zástupkyně (nastoupila do funkce 1. září 2001) - vytváří podmínky pro uplatnění iniciativy pracovníků a respektuje jejich názory (při rekonstrukci odborných učeben atd.).

Nadprůměrnou úroveň má oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Ředitel školy podporuje nejen morálně, ale i finančně další odborný růst pedagogického sboru (dle ekonomických možností školy), je veden dokonalý přehled jednotlivých vzdělávacích aktivit na zvláštních osobních listech. Rezervy jsou v práci se začínajícími a nekvalifikovanými pracovníky. Tato činnost spadá do kompetence předmětových komisí, není však systematická a ve sledované výuce byla zaznamenána absence pedagogického a metodického vedení začínajícího učitele. V oblasti morální stimulace preferuje vedení školy ústní pochvalu na pedagogických radách nebo individuální ústní ocenění. Hmotná motivace vychází z Vnitřního platového předpisu a detailně zpracovaných kritérií hodnocení pracovníků, kteří měli možnost se na vytvoření těchto kritérií podílet (ohodnocení nadstandardních aktivit).

Významných úspěchů bylo dosaženo v oblasti materiálního zabezpečení – rekonstrukce budovy, školní jídelny, vytvoření odborných pracovišť biologie a chemie, vybavení počítačové učebny. Dále se snížil věkový průměr učitelů. V oblasti hodnocení pedagogické práce jsou hlavními sledovanými oblastmi maturitní zkoušky a úspěšnost při přijímání na vysoké školy.

Systém vedení školy umožňuje operativní přístup k jednotlivým pracovníkům, kteří mají možnost iniciativně dotvářet image školy. Pozitivně hodnotí ČŠI oblast dalšího vzdělávání, rezervy jsou v metodické pomoci začínajícím a nekvalifikovaným pracovníkům. Zřizováním

nových odborných učeben a dalšími úpravami v budově školy ředitel vytváří podnětné a stimulační prostředí.

Vedení a motivování pracovníků je velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní systém je vytvořen a zahrnuje všechny hlavní oblasti školy. Vychází z Ročního kalendáře školy (kontrolní činnost výchovně-vzdělávacího procesu), z Organizačního řádu (kompetence pracovníků) a z měsíčních plánů, které obsahují kontrolní prvky i s konkrétními jmény. Zápisy z kontrolní činnosti vedeny nejsou, nedostatky jsou odstraňovány po ústním sdělení.

Značné kompetence mají při vlastní pedagogické práci předmětové komise. Zápisy z jejich jednání za 2. pololetí školního roku 2000/2001 jsou stručné, po stránce zajištění akcí a materiálních podmínek funkční, ale oblast kontroly zahrnují jen okrajově. Tematické plány často spíše obsahují rozvržení učiva do ročníků, jako aktivní pomůcka pro vlastní výuku v některých případech neslouží (např. v českém jazyce a literatuře). Rezervy jsou v práci se začínajícími a nekvalifikovanými učiteli, v rámci předmětových komisí nejsou vykonávány hospitace. Ty jsou v kompetenci vedení školy, byl předložen plán hospitací 2001/2002, kdy každý učitel bude vedením školy hospitován přibližně dvakrát za školní rok. Za minulý školní rok bylo předloženo 16 hospitačních záznamů vedení školy, s převážně pozitivním hodnocením (chybí kontrola počtu odučených hodin a souladu tematických plánů s aktuálním stavem výuky). Závěry z hospitační činnosti jsou s pracovníky projednávány ústně. Rozbory hodin, které vedení školy sledovalo spolu s ČŠI, byly mírně nadhodnocené.

Evaluace učitelů je realizována hospitační činností a sledováním nadstandardních aktivit (další vzdělávání, četná mimoškolní činnost atd.).

Evaluačními metodami (srovnávací testy v cizích jazycích atd.) byly konstatovány lepší studijní výsledky u žáků osmiletého studia.

Kontrolní systém je velmi dobře vypracován, chybí však zpětná vazba a systém následných kontrol v oblasti plnění tematických plánů a počtu odučených hodin.

Kontrolní mechanismy jsou průměrné.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Vedení školy vytváří funkční a promyšlené podmínky vzdělávání. Rozsah a účelnost plánování a organizování jsou celkově velmi dobré, stejně tak vedení a motivování pracovníků. Kontrolní systém je průměrný. Rezervy jsou v práci předmětových komisí, lepší koordinaci počtu školních akcí a zefektivnění následných kontrol.

Řízení školy je založeno na demokratických principech, je preferován individuální přístup k pracovníkům a vytvořeny předpoklady pro jejich pocit sounáležitosti se školou.

Podmínky vzdělávání ve sledovaných oblastech jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Gymnázium v roce 2000 nepřekročilo celkový závazný ukazatel NIV, příspěvek ze státního rozpočtu uhradil 94 % provozních nákladů školy. Rozdíl byl pokryt výnosy z hlavní činnosti školy, převážně tržbami za stravné od jiného školského subjektu.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Závazné ukazatele mzdové regulace byly v roce 2000 dodrženy. Zaměstnanci byli správně zařazeni do platových tříd a platových stupňů. Vnitřní platová směrnice obsahuje kritéria pro výplatu nenárokových složek platu v souladu s platnými předpisy. Nenárokové složky platu byly ve sledovaném období vyplaceny v poměru 78 % osobní příplatky a 22 % odměny. Tvorba a čerpání FKSP je v souladu s platnými předpisy.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Prostředky ze státního rozpočtu určené na úhradu ostatních neinvestičních výdajů byly celkově vyčerpány v souladu s poslední úpravou rozpočtu školy. Náklady na nákup učebnic, knih a učebních pomůcek vzrostly oproti původní finanční rozvaze o 118 % na 425,3 tis. Kč, výdaje na vzdělávání zaměstnanců byly v plánované výši 50 tis. Kč a na provoz Internetu bylo vynaloženo 60,5 tis. Kč.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Účelové prostředky, které byly škole přiděleny v rámci ONIV na úhradu nájemného, byly plně vyčerpány pro daný účel.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

Investiční prostředky byly škole přiděleny na modernizaci vybavení školní kuchyně v rámci celkové přestavby školní jídelny, kterou financovala obec. Investiční dotace ve výši 2,7 mil. Kč byla plně využita na nákup strojů a zařízení kuchyně (HIM), dalších 775 tis. Kč bylo čerpáno z ONIV a 10 tis. Kč z mimorozpočtových zdrojů na nákup DHIM a DHM. Vzhledem k dosažené kvalitě rekonstrukce byly investiční prostředky vynaloženy efektivně.

Hodnocení kvality výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření byla za rok 2000 vypracována jako jednostránková příloha výroční zprávy školy. Obsahuje číselný přehled vybraných položek příjmů a výdajů bez uvedení vzájemných souvislostí a porovnání s předchozím rokem nebo s finanční rozvahou. Chybí komentář k významným a mimořádným položkám.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Prostředky ze státního rozpočtu přidělené škole v roce 2000 byly vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům využity efektivně.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní jídelna je umístěna v přízemních prostorách gymnázia. V roce 2000 prošla rozsáhlou rekonstrukcí, která zásadně změnila její charakter z malých nevyhovujících prostor na moderně a dobře vybavenou jídelnu. Současná povolená kapacita jídelny je 350 jídel, ředitelství školy již požádalo o zvýšení na 400 jídel denně. Prohlídkou kuchyně bylo zjištěno, že je nově vybavena zařízeními pro přípravu jídel, potraviny jsou skladovány a připravovány odděleně v souladu s platnými předpisy. Prostory jídelny jsou dobře prosvětleny, stoly s 95 místy racionálně rozmístěny. Ředitel školy plánuje další zlepšení podmínek nákupem nových stolů a židlí.

Strávníci mají k dispozici aktuální jídelní lístek a lístek na další týden, podle kterého pomocí osobních čipů uskutečňují výběr jídel na následující týden. Možnost odhlášky a další stravovací pravidla jsou stanovena řádem školní jídelny, který je také veřejně přístupný. Jídelní lístek obsahuje denně polévku, dvě hlavní jídla a doplněk formou ovoce, zeleniny, salátů, mléčných výrobků i dezertů. Strava je pestrá a chutná. Pitný režim je zajištěn samoobslužným výdejem čaje. Stravování je organizováno do několika etap, přizpůsobených vyučovacímu rozvrhu. Cizí strávníci (škola) mají vyčleněn svůj časový interval.

Kontrolou spotřebních košů za měsíc březen, duben, květen a září 2001 byl zjištěn nesoulad spotřeby jednotlivých komodit s jídelním lístkem, čímž bylo zpochybněno procentuelní vyjádření plnění výživových dávek. V programu firmy SW BARD byly zjištěny systémové nedostatky, pro které nelze plnění spotřebního koše vyhodnotit.

ŠJ je vybavena dostatkem receptur a k nim zpracovaných technologických postupů, které jsou dodržovány (kontrola výdejek potravin a pracovních postupů v kuchyni). Správná teplota jídel je ještě podpořena ohřevem talířů.

Všichni zaměstnanci ŠJ mají platné zdravotní průkazy. Kontrolou prostor kuchyně, skladů a sociálního zázemí bylo zjištěno, že jsou dodržovány zásady provozní a osobní hygieny při výrobě a uvádění potravin do oběhu.

Školní jídelna zajišťuje stravování žáků a zaměstnanců školy na velmi dobré úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina příspěvkové organizace
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 13 675/99-21 ze dne 8. února 1999
- Zápisy z pedagogických a pracovních porad a předmětových komisí, záznamy z hospitací vedení školy a ČŠI - školní rok 2000/2001 a 2001/2002
- Povinná pedagogická dokumentace školy, učební dokumenty a tematické plány - školní rok 2000/2001 a 2001/2002
- Dokumenty školy za školní rok 2000/2001 a 2001/2002 (koncepce školy, vnitřní dokumenty školy, maturitní otázky atd.)
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001, Zpráva o hospodaření školy za rok 2000 ze dne 12. září 2001

- Finanční rozvaha na rok 2000 ze dne 11. května 2000, rozvaha a výsledovka (UČ PO 3-02 a 4-02) za rok 2000
- Upravený rozpočet gymnázia k 1. listopadu 2000, rozpočet FKSP na rok 2000 ze dne 18. ledna 2000
- Vnitřní platová směrnice
- Sestava 19U (ISMO), náklady a výnosy za rok 2000
- Účtová osnova pro rok 2000
- Spotřební koš za březen, duben,
- Řád školní jídelny, jídelní lístky květen a září 2001, kalkulace nákladů na jeden oběd ze dne 12. dubna 2001, zdravotní průkazy zaměstnanců ŠJ
- Výkaz Škol (MŠMT) v 17-01, o společném stravování dětí a mládeže k 15. říjnu 2001
- Finanční přehled skladů ŠJ za duben a květen 2001, rekapitulace obědů a poplatků za duben a květen 2001

ZÁVĚR

Kvalita vzdělávání je příznivě ovlivněna odbornou a pedagogickou způsobilostí učitelů a jejich zodpovědným přístupem k výuce. Zjištěné dílčí nedostatky nesnižují kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Řízení školy je operativní, založené na vzájemné spolupráci a komunikaci jednotlivých pracovníků školy. Kontrolní mechanismy do určité míry opomíjejí sledování počtu odučených hodin a soulad tematických plánů s probíraným učivem. Mezi priority ředitele školy patří zkvalitňování materiálního vybavení školy a celkových podmínek pro výuku. Ve škole jsou velmi dobré interpersonální vztahy a celkově pozitivní atmosféra.

Hodnocení podmínek vzdělávání je ve sledovaných oblastech velmi dobré.

Prostředky ze státního rozpočtu přidělené škole v roce 2000 byly vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům využity efektivně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslava Kněnická	Kněnická v. r.
Členové týmu	PaedDr. Vladimír Tenčl	Tenčl v. r.
	PaedDr. Jana Bílková	Bílková v.r.

Další zaměstnanci ČŠI Mgr. Marie Knížová
Ing. Petr Adámek

V Praze dne 30. října 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. listopadu 2001

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Antonín Zajíc

Zajíc A. v.r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy, Magistrát hl.m.P, Nov.	26. listopadu 2001	010 931/01-5008
Zřizovatel Hl. m. Praha, Mar. Nám.	26. listopadu 2001	010 931/01-5008

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány